

NADANÝ A MIMOŘÁDNĚ NADANÝ ŽÁK

Kdo je to nadaný a mimořádně nadaný žák

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za **mimořádně nadaného žáka** se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Specifika nadaných žáků

Nadané děti mají svá charakteristická specifika. Je možné je rozdělit ve dvou ohledech:

V pozitivním ohledu

- jsou extrémně vyspělí v jakékoliv oblasti učení a výkonu;
- vykazují asynchronní vývoj; mohou být významně napřed v některých oblastech a v jiných oblastech vykazovat věkově adekvátní nebo dokonce opožděný vývoj (např. dokáží číst již ve třech letech, ale ještě v pěti letech si nedokáží zavázat tkaničky u bot);
- mají na svůj věk širokou slovní zásobu a vyspělý verbální projev;
- mají neuvěřitelnou paměť;
- některé věci se naučí neobyčejně rychle a bez pomoci druhých;
- zvládají složitější myšlenkové operace než jejich vrstevníci;
- vykazují schopnost práce s abstraktními myšlenkami, s minimem konkrétní zkušenosti pro pochopení;
- vidí jasně vztahy příčiny a následku;
- vidí vzorce, vztahy a souvislosti, které jiní nevidí;
- vždy přicházejí s "lepšími způsoby" řešení věcí; navrhují je spolužákům, učitelům a dalším dospělým - ne vždy vhodným způsobem;
- dávají přednost komplexním a náročným úkolům;

- jsou schopni přenášet své vědomosti do nových situací a řešení problémů;
- chtějí se podělit o vše, co vědí;
- jsou zvědaví ve všem, co se děje okolo nich a kladou nekonečné otázky;
- jsou nadšení a ostražití pozorovatelé;
- jsou horliví, někdy extrémně citliví či vznětliví; dokáží být zcela pohlčeni aktivitami či myšlenkami;
- mají často mnoho (neobvyklých) zájmů, koníčků a sbírek;
- jsou silně motivováni dělat věci, které je zajímají; tyto věci dělají vlastním, osobitým způsobem;
- raději pracují nezávisle, někteří dokonce samostatně;
- mají ohromnou míru energie;
- mají cit pro krásno a lidské pocity, emoce a očekávání;
- mívají zvýšený smysl pro spravedlnost, morálku a fair play;
- zajímají se a vnímají osobně globální problémy;
- mají sofistikovaný smysl pro humor;
- rádi jsou ve vedení, mohou být přirozenou autoritou;

V negativním ohledu

- odmítají práci nebo pracují nedbale;
- jsou nervózní při tempu práce třídy, které považují za nedostatečně aktivní nebo když nevidí jasný pokrok práce;
- protestují proti rutinní a předvídatelné práci;
- ptají se na choulostivé otázky; vyžadují zdůvodnění, proč se mají věci dělat určitým způsobem;
- odmítají určování práce a příkazy;
- sní v průběhu dne;
- ovládají třídní diskuse;
- bývají panovační k učitelům i spolužákům;
- jsou netolerantní k nedokonalosti vůči sobě i ostatním;
- jsou přecitlivělí vůči kritice, snadno se rozplácí;
- odmítají se podřídít;
- odmítají kooperativní učení;
- "hrají divadlo" a ruší spolužáky;
- mohou se stát "třídním šaškem";

(S. Winebrennerová , 2001)

Jaký je rozdíl mezi nadaným bystrým žákem a nadaným žákem

Bystrý žák	Nadaný žák
Umí odpovídat.	Klade další otázky.
Zajímá se.	Je zvědavé.
Má dobré nápady.	Má neobvyklé nápady.
Odpovídá na otázky.	Zajímají jej detaily, rozpracovává, dokončuje.
Je vůdcem skupiny.	Je samostatné, často pracuje sám.
Jednoduše se učí.	Většinu už zná.
Mezi vrstevníky je oblíben.	Víc mu vyhovuje společnost starších dětí
Chápe významy.	Dělá závěry.
Přesně kopíruje zadaná řešení.	Vytváří nová řešení.
Dobře se cítí ve škole, ve školce.	Dobře se cítí, když se učí (něco nového).
Přijímá informace.	Využívá informace.
Je vytrvalý při sledování.	Sleduje pozorně.
Je spokojený s vlastním učením a výsledky.	Je velmi sebekritický.

PODPORUJÍ NADÁNÍ U DĚTÍ:

<https://deti.mensa.cz/>

<https://jsmenadani.cz/>

<http://www.centrumnadani.cz/>

<https://www.ctm-academy.cz/>

<https://www.nadanedeti.cz/>

<https://www.qiido.cz/>

<https://nadacersj.com/projekt/premyslive-deti>

<https://mensa.cz/>

<https://talnet.info/>

<https://bioskop.muni.cz/>

Časopis Svět nadání <https://www.talentovani.cz/aktualni-cislo>